

Veszprém megye területrendezési tervének 2019. évi módosításához kapcsolódó ajánlások

I. A megyei területfelhasználási kategóriákra vonatkozó megyei szabályozási és gazdálkodási ajánlások

1. Erdőgazdálkodási térség

A területrendezési (*Magyarország és egyes kiemelt térségei területrendezési tervéről szóló*) törvény fogalom meghatározása szerint erdőgazdálkodási térség: az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe azok a - települési térségen, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek esetében a sajátos területfelhasználású térségen kívül eső - Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdő és erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek, valamint erdőtelepítésre javasolt területek tartoznak, amelyek erdőgazdálkodásra hosszú távon és fenntartható módon alkalmasak, vagy amelyeken a jövőben az erdőtelepítés a termőhelyi adottságok és a környezetvédelmi szempontok alapján kedvező, illetve javasolt.

Az erdőgazdasági térségre vonatkozó területfelhasználási (és ahhoz kapcsolódó) gazdálkodási ajánlások

Az ajánlások a 2015-2020 közötti időszakra szóló 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban (27/2015. (VI.17.) OGY határozat), illetve a Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030 című dokumentumban megjelenő célokkal összhangban kerültek megfogalmazásra a Veszprém megyei sajátosságok figyelembevételével.

A Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030 a 1537/2016. (X. 13.) Korm. határozattal került elfogadásra. A Nemzeti Erdőstratégia (NES) fő irányvonalai a fenntartható erdőgazdálkodás; a biológiai sokféleség védelme; a klímaváltozás hatásainak csökkentése. A fenntartható erdőgazdálkodás során többek között nem csökkenhet az erdőterület (minden erdőt fel kell újítani, csereerdősítések, telepítések); nem csökkenhet az erdő ökológiai és immateriális értéke és nem csökkenhet az erdő vidéki megtartó képessége (munkahely, megújuló nyersanyag, és energia). A fenntartható erdőgazdálkodás támogatásának egyik legfontosabb eszköze a tervszerű erdőgazdálkodás, amely biztosítja az erdő hármaskörének (természetvédelmi, közjóléti, gazdasági) érvényesülését. A biodiverzitás fenntartása, növelése érdekében az erdőgazdálkodás hatására többek közt nem csökkenhet az erdők természetessége. Cél az erdők természetességi állapotának fenntartása és lehetőség szerinti emelése, a termőhelynek megfelelő, őshonos fajokból álló elegyes, vegyes korú és szerkezetű erdők kialakítása és fenntartása; a természetközeli erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása, valamint az erdő ökoszisztéma szolgáltatásainak védelme.

1. Az NKP IV-ben megjelenő célokkal összhangban Veszprém megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:

- Az erdőterületek kiterjedésének növelése (*elsősorban az éghajlatváltozás nyomán megváltozó termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodni tudó állományokkal, őshonos fajokkal*).
- Az erdők ökológiai, biodiverzitási értékének növelése.

2. Ezeken túlmenően változatlan célkitűzés:

- az erdősített területek környezetkímélő használata (*pl. a szálaló erdőgazdálkodás és más környezetkímélő gazdálkodási módok alkalmazása*).
- a folyamatos erdőborítást és elegyességet biztosító erdőművelési és erdőkezelési eljárások alkalmazása,
- az erdőtömbök összekapcsolásának elősegítése,
- a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági földterület első erdősítésének támogatása, az őshonos, elegyes erdők telepítésének előnyben részesítése, természetességének javítása és közjóléti értékének növelése,
- az erdők szerkezetátalakítása (*pl. a sarj eredetű erdők mag eredetűvé alakítása*),
- változatos erdőszerkezetet kialakító és fenntartó erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása.

3. Az erdőgazdasági térségben új erdőtelepítések, tájfásítások meghatározásánál kiemelt szempont:

- a mezőgazdasági táj ökológiai és környezetvédelmi tagolása,
- a véderdők és véderdősávok erózió- és defláció elleni védelemnek megfelelő telepítése,
- az ökológiai és zöldfolyosó-rendszer kiegészítése,
- a települések zöldfelületi rendszerének fejlesztése,
- a települési környezetvédelmi érdekek érvényesülését is szolgáló erdőstruktúra kialakítása.

4. Erdőtelepítésre javasolt területen beépítésre szánt terület kijelölését kerülni kell

5. Az erdőtelepítés a mezőgazdasági termelésracionizálás lehetőségeként olyan területeken célszerű, ahol valamilyen tényező akadályozza a hatékony gazdálkodást. *(Ilyen területek elsősorban: az erdőkkel körbevett zárványterületek; a meredek lejtőkön fekvő földterületek, ahol a talajvédelemnek elsődleges szerep van; alacsony termőképességű, alacsony aranykorona értékű földterületek, ahol csak magas költségráfordítással lehet mezőgazdasági termelést folytatni, továbbá- a vízbázisok hidrogeológiai védőterületei.)*

6. A védett természeti területeken levő erdők elsődleges természetvédelmi rendeltetése mellett a védettség fokának függvényében törekedni kell az ökoturizmus fejlesztésére.

7. A természetvédelmi oltalom alatt álló erdőterületeken meg kell oldani a fenntartható területhasználat, a biológiai sokféleség védelme, a természetkímélő erdőgazdálkodás szempontjainak összeegyeztetését, törekedni kell az őshonos társulások fajösszetételének fenntartására ill. kialakításának, kialakulásának elősegítésére.

8. Erdőtelepítésre kijelölendő területek meghatározásánál a táji - termőhelyi adottságokat, a mezőgazdálkodásra való területalkalmasságot, a természetvédelmi és gazdasági igényeket is szükséges mérlegelni.

9. Erdőtelepítést a tájvédelmi szempontok figyelembevételével, a tájkarakter megőrzésének biztosításával javasolt végezni.

10. A meglévő erdők védelmére, folyamatos karbantartásukra fokozott figyelmet kell fordítani.

11. A potenciális erdőtelepítési területből - *ritka gyeptársulásaik megőrzése érdekében* – ki kell zárni a természetvédelmi oltalom alatt álló gyepterületeket, továbbá a természetes - és természetközeli állapotú, természeti területnek minősülő gyepterületeket, valamint a NATURA 2000 hálózatba kijelölt természetes élőhelyeket.

12. Az erdő kiemelkedő védelmi szerepére tekintettel védelmi rendeltetésű erdők telepítése az ökológiai hálózat fejlesztését szolgáló természetvédelmi érdekeken túl talajvédelmi, településvédelmi és tájképvédelmi céllal egyaránt javasolt:

- A környezeti károk mérséklése érdekében az erősen szennyező emissziós források térségében véderdők telepítése, védőfásítások létesítése szükséges (elsősorban a legkritikusabb ipari térségekben, a nagy forgalmú közlekedési utak mentén, valamint a repülőterek és a honvédségi gyakorlóterületek környezetében a levegő és zajszennyezés csökkentése érdekében).
- Az erősen deflációveszélyes területeken mezővédő erdősávok létesítése, a tájrehabilitációt igénylő térségekben a tájsebek rekultivációja további jelentős erdőtelepítési feladatokat igényel. A megyében a karsztos területek nagy kiterjedésére tekintettel a szélerózió elleni védelemre a vékony növénytakaróval borított, sérülékeny talajú karszterületeken is figyelmet kell fordítani.

- Erdősávok, fasorok, egyéb fásítások létesítésekor fontos szempont továbbá az emberi tevékenységekből keletkezett tájsebek, sérült termőterületek rekultivációja, újrahasznosítása erdészeti eszközökkel.

13. Az erdők hagyományos hármaskörében belül a gazdasági, védelmi és közjóléti funkció összhangjára kell törekedni. Az erdővel borított táj a turizmus számára növekvő vonzerőt jelent, ezért e területeken indokolt összehangolni az erdőgazdálkodás, táj- és természetvédelem, valamint az ökoturizmus szempontjait.

14. Az erdőgazdasági térségben elő kell segíteni a felhagyott és a működő kavics- és homokbányák rekultivációját és az ehhez kapcsolódó tájrehabilitációs feladatok elvégzését.

2. Mezőgazdasági térség

A területrendezési törvény fogalomhasználata szerint mezőgazdasági térség: *mezőgazdasági térség*: az országos és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe elsősorban szántó, gyeperdő - ingatlan-nyilvántartás szerint rét, legelő művelési ágba sorolt területek -, szőlő, gyümölcsös és kert területek tartoznak, és amelyen a mezőgazdasági funkció hosszú távú fenntartása indokolt;

Az agrárgazdaság környezeti aspektusai (NKP IV)

Az agrárgazdaságnak fontos szerepe van a természeti értékek fenntartásában. A környezetbarát mezőgazdálkodási gyakorlat fő támogatási forrását az EU vidékfejlesztési célú támogatásai jelentik. A környezeti szempontok érvényesítését segíti a kölcsönös megfeleltetés komplex követelményrendszere. Az egyes természeti értékek megőrzésben jelentős szerepe van a Magas Természeti Értékű Területek Program folytatásának.

A környezeti erőforrások túlzott használatán, a környezetvédelmi szempontokat és a klímaváltozás hatásait figyelmen kívül hagyó, szakszerűtlen agrotechnika alkalmazásán és a környezettudatos gazdálkodás hiányán túl a művelés felhagyása is veszélyt jelenthet, a biodiverzitás csökkenését eredményezheti (pl. *özönfajok betelepülése, allergén gyomnövények elszaporodása*). Jelentős területeket érint a szél- és vízerózió, illetve a talajtömörödés, amelyek kedvezőtlen környezeti hatások mellett a gazdálkodás eredményességét is rontják. Bizonyos környezeti problémák a tápanyag-gazdálkodás hiányosságaiából (tápelem arányok kedvezőtlen alakulása) erednek.

Az agrárgazdaság szerkezete és ezzel összefüggésben környezeti hatása a vonatkozó EU szabályozás, támogatáspolitikai és piaci viszonyok, valamint a társadalmi igények változása miatt átalakulóban van. A szabályozás érvényesítése során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az agrárszerkezet átalakulása az agro-ökológiai adottságoknak megfelelően és a klímaváltozás hatásainak figyelembevételével történjen, és ne eredményezze a környezeti terhelések növekedését.

Az NKP IV. program három stratégiai célt határoz meg:

- A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentése.
- A természeti, környezeti adottsághoz illeszkedő művelési ágak és módok terjesztése.
- A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése

A mezőgazdasági térségre vonatkozó területrendezési (és ahhoz kapcsolódó) gazdálkodási ajánlások:

1. Az NKP IV-ben megjelenő célokkal összhangban Veszprém megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:

- az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása (pl. *környezetbarát és talajkímélő agrotechnika, vetésforgó, vetésszerkezet, tápanyag-ellátás, öntözés alkalmazása; erózióvédelem; integrált növényvédelem; tarlóégetés elkerülése*).
- talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása (*kapcsolódva a környezetbarát mezőgazdasági gyakorlathoz*).
- a tisztított szennyvíz és szennyvíziszapok szakszerű mezőgazdasági felhasználása.
- mezőgazdasági üzemek energia-hatékony korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása.

- a termőföld igénybevételével megvalósuló beruházások során a talajvédelmi szabályok betartása *(a beruházással, építéssel érintett területek humuszos termőrétegének megmentése, illetve a környező talajok minőségének megóvása)*.

2. A termőföld rendeltetésétől eltérő igénybevétel csak a legszükségesebb mértékben és elsősorban a jelenleg beépített területtel határos gyengébb termőhelyi adottságú területeken javasolható. Az átlagosnál jobb adottságú földterület beépítésére szánt területté csak kivételesen indokolt esetben jelölhető ki, amennyiben a művelés alóli kivonás közérdekű - *a jóváhagyott településfejlesztési koncepcióban támogatott* – célt szolgál és arra a funkcióra kevésbé értékes földterület nem áll rendelkezésre.

3. A mezőgazdasági térség területfelhasználása során - *a mindenkori terület potenciálja és a művelési ág együttes figyelembevételével* - ösztönözni kell a gazdaságos árutermelésre alkalmas birtokméretek kialakítását.

4. A termőterületek védelme érdekében külterületen településrendezési tervekben az OTÉK-ban megengedett telekminimumnál nagyságrendileg nagyobb, illetve az ott megengedett beépítési %-nál kisebb értékeket célszerű meghatározni a beépíthetőség feltételeként. A mezőgazdálkodáshoz kapcsolódó építési igények kielégítésére a birtokközpontos rendszer ösztönzése indokolt.

5. A mezőgazdasági térségben elő kell segíteni az agrár-térszerkezetet előnyösen formáló mozaikos védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani kell a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét. A területeken meg kell akadályozni a talaj fizikai, kémiai és biológiai degradációját.

6. A mezőgazdasági térségben elő kell segíteni a működő kavics- és homokbányák rekultivációját és az ehhez kapcsolódó tájrehabilitációs feladatok elvégzését.

7. A kiváló termőhelyi adottságú, kimagasló agrárpotenciállal rendelkező, a gazdaságos árutermelésre legalkalmasabb területek védelme fontos feladat. E területek belterületbe vonása csak jelenlegi belterülethez közvetlen kapcsolódásuk esetén indokolt, beépítésre szánt területté minősítésük pedig csak a mezőgazdasági termeléssel, feldolgozással, szolgáltatással és kereskedelemmel összefüggő céllal javasolt.

8. A kiváló minőségű és termőképességű mezőgazdasági területeken az intenzív mezőgazdasági művelés mellett is gondot kell fordítani a biotóp hálózat elemeire *(mezővédő erdősávok, cserjesorok, gyepek, vízfolyások menti terület)*, a kiváló adottságú talajok *(csernozjom)* megőrzésére, tápanyag-utánpótlására, a fizikai, kémiai, biológiai talajdegradáció megakadályozására, valamint az erózió elleni védelemre *(különös tekintettel a lejtőre merőleges irányú művelés folytatására)*.

9. A külterjesen hasznosítható, gyengébb termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint a talaj-, víz- és élőhelyvédelmi szempontból fontos területeken főként önellátásra, ill. a környező területek tradicionális, jó minőségű, egyedi, tájjellegű, illetve bio-termékekkel történő ellátására, valamint az idegenforgalom (kulturális, rekreációs) specifikumaira irányuló termelést célszerű folytatni. Javasolható a takarmánytermesztés, extenzív gyepgazdálkodással összekötött külterjes állattartás, amely jól kombinálható a génmegőrző és idegenforgalmi jellegű őshonos állatok tartásával, bemutatásával.

10. A külterjes hasznosítású mezőgazdasági területeken a védelmi célok érdekében integrált, környezetkímélő gazdálkodást kell folytatni, megfelelő növényvédelmi (*biológiai védekezés*), talajművelési, talajerő-utánpótlási (*szerves- és zöldtrágyázás*) módszerek és vetésszerkezet megválasztásával. A térség területén előforduló ökológiai folyosókra, természeti- és természetvédelmi területekre az ökológiai hálózat övezetére vonatkozó előírások, ill. irányelvek és a természetvédelem jogszabályai az irányadók.

11. Az allergiás megbetegedések csökkentése érdekében fontos feladat a parlagterületek visszaszorítása és a parlagfű-mentesítési kötelezettség betartása.

12. A mezőgazdasági térséghez tartozó területek további felaprózódását a településrendezés eszközeivel is lassítani kell. A mezőgazdasági térségben elsődlegesen a táj értékeinek és karakterének megőrzését szolgáló tájhasznosítási módokat szükséges támogatni.

13. A borvidéki és bortermőhelyi települések szőlőkataszter szerinti I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészletein épület elhelyezése csak a szőlőtermelés és a borturizmus elősegítése érdekében engedélyezhető.

14. A mezőgazdasági térséghez tartozó borvidéki és szőlőkataszterbe sorolt területeken a beépítés településrendezési tervben megállapítandó feltétele a szőlő művelési ágak megfelelő területhasználat (*szőlőművelés*).

15. A mezőgazdasági térség hasznosításánál érvényesíteni kell a „vizek mezőgazdasági eredetű, nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló” mindenkor érvényes jogszabályi előírásokat.

16. A mezőgazdasági térségbe tartozó magasabb ökológiai, de alacsonyabb termőhelyi értékű mezőgazdasági területek az agrár-környezetvédelmi alapú környezet-, és természetkímélő területhasználat, az ökológiai tájgazdálkodás és az erre épülő ökoturizmus és vidékfejlesztés javasolt célterületei, ennek megfelelően itt kiemelt fejlesztési és rendezési cél a táji változatosság, mozaikosság fenntartása: gyepek - ligetek - erdők, nádasok, nedves - vizes élőhelyek megóvása illetve területi részarányuk növelésének elősegítése.

17. A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein ösztönözni kell az extenzív tájgazdálkodásra alkalmas - jellemzően több tíz hektárt elérő, de a több 100 ha-t jellemzően nem meghaladó - birtokméretek kialakítását. Az intenzív művelésből kivonandó, öko- (*bio-*) és egyéb külterjes mezőgazdálkodásra sem alkalmas területek elsősorban extenzív gyepgazdálkodással, honos fafajokkal történő ligetes fásítással, halastóként vagy egyéb vizes-nedves élőhelyek kialakulására módot adó formában hasznosítandók.

18. A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein - *az agrár, a környezetvédelmi és az erdészeti támogatási formák összehangolt alkalmazásával* - ösztönözni kell a szántóterületek arányának csökkentését, a gyepek és erdőterületek arányának jelentős növelését. A vízfolyások menti

hullámtéri területeken és a megyei területrendezési tervben ökológiai és zöldfolyosóként tervezett területeken található szántóterületeket erdősíteni, fásítani, illetve gyepesíteni célszerű.

19. A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területei beépítésre szánt területté való minősítése általában nem kívánatos, kivételesen csak abban az esetben, ha a terület természeti-, tájképi értékei nem károsodnak, adottságai is fennmaradnak, továbbá a terület biológiai sokfélesége sem károsodik helyreállíthatatlanul.

20. A tájkarakter védelme érdekében településrendezési tervekben az OTÉK-ban megengedett telekminimumnál nagyságrendileg *nagyobb*, illetve az ott megengedett beépítési %-nál *kisebb* maximumértéket célszerű meghatározni a beépíthetőség feltételeként.

- Az ökológiai hálózat magterületi és ökológiai hálózati övezetéhez tartozó mezőgazdasági terület nem építhető be és nem burkolható, gyepgazdálkodási területként tartandó fenn, természetközeli művelési módok alkalmazásával.
- A tájképvédelmi övezet, valamint az ökológiai hálózat puffertérületi övezete által érintett mezőgazdasági területen birtokközpont nem létesíthető, irányelvként javasolt a 0 és 1,0 % közötti beépíthetőségi maximum meghatározása.
- Az ökológiai és tájképvédelmi célú övezetek által nem érintett általános mezőgazdasági területeken, amennyiben a földművelés vagy az állattartás építményigénye birtokközpontban nem biztosítható, a településrendezési tervben megengedhető a táji adottságoknak és a gazdálkodási szükségleteknek megfelelő gazdasági épület létesítése, a terület táji-természeti értéket nem képező részén, lehetőleg 3% alatti, tájbaillő beépítettséggel.
- Az ökológiai és tájképvédelmi célú övezetek által nem érintett sajátos adottságú mezőgazdasági területeken (pl. intenzív ültetvényművelés alatt álló, vagy agrárerdészeti módszerekkel hasznosított területeken), valamint a kertés mezőgazdasági területeken a fentiekől eltérő egyedi szabályozás kidolgozása célszerű a tájkarakter védelme érdekében.

21. Fáslegelőn, nedves réten és lápos-mocsaras területen épület és burkolat nem helyezhető el. E területeken és ezek 500 méteres körzetében a vonalas létesítmények telepítése elkerülendő.

22. A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein a táj- és természetvédelmi szempontoknak alárendelten kell elősegíteni az erdősávok, fasorok telepítését, de elsődlegesen a meglévő mezsgyék, facsoportok, erdősávok védelmét kell biztosítani.

23. A keletkező vizek megőrzendők, a megyét érintő vízgyűjtőkön olyan víz- és agrárgazdálkodást kell folytatni, amely nem eredményezi a talajvíz csökkenését és elősegíti az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást.

24. Az ár-és belvízveszélyes mezőgazdasági területek művelési ágát és módját úgy kell megválasztani, - szántó és egyéb intenzív művelés esetén megváltoztatni - hogy a vízgazdálkodási és a természetvédelmi szempontok prioritása érvényesüljön. E területeken potenciálisan környezetszennyező vagy veszélyeztető anyag és létesítmény elhelyezése nem javasolható.

3. Vízgazdálkodási térség

A területrendezési törvény fogalomhasználata szerint vízgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe Magyarország vízfolyásai, állóvizei, illetve azok parti sávjai tartoznak.

A vízgazdálkodási térség területét – *a vonatkozó törvényi előírásnak megfelelően* – (a területrendezési törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével) vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

A vízgazdálkodási térségre vonatkozó területrendezési és területhasználati ajánlások

1. A vízfolyások vízminőségének közvetlen védelme érdekében az érintett vizek mentén szabályozott sávban mindennemű (*építés és egyéb*) tevékenység folytatásához az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság hozzájárulása szükséges.

2. A vízfolyások rendszeres karbantartása és felújítása közép- és hosszú távon egyaránt fontos feladat. A helyreállítás során az eredeti állapotot közelítő megoldásokra kell törekedni, a vízgazdálkodási feladatok végzéséhez szükséges területek és hullámterek nem építhetők be.
3. A mederrendezés elsőrendű szempont, mert ezek a vizek a végbefogadói a beépített területekről érkező csapadékvíz-hálózat által szállított nagy mennyiségű, hirtelen lezúduló csapadékvíznek.
4. A helyi vízkárelhárítás érdekében a hegy- és dombvidéki településeken különösen fontos a kisvízfolyásokon a záportározó-építési lehetőségek kihasználása. A vizek megfogásával és késleltetésével mentesíthető a beépített terület a hirtelen lezúduló, sok uszadékot és hordalékot szállító vizektől.
5. A kisvízfolyások, víztározók állapotára, minőségére különösen a Marcal völgyében, valamint a Séd-Nádor vízgyűjtőjén szükséges figyelmet fordítani.
6. A Rába jobb partján kijelölt árvízvédelmi szükségtározó helybiztosítása továbbra is szükséges.
7. A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetése csak előzetes tisztítás (*olajfogó, homokfogó, törmelékfogó stb.*) után engedélyezhető.
8. A folyóvizek és a part menti területek területfelhasználásánál és hasznosításánál két prioritást kell párhuzamosan érvényesíteni:
 - az árvizek biztonságos levezetése (*élet- és vagyónvédelem*)
 - valamint a vízmegtartás (*ökológiai és turisztikai vízigény biztosítása, árvízcsúcs csökkentő szerep*).
9. A települések környezetvédelmi programjában - a *vízgyűjtő szintű térségi komplex vízgyűjtő-gazdálkodási tervhez kapcsolódva* - el kell készíteni a települések csapadékvíz elvezetési tervét. Abban le kell határozni a zárt csapadékvíz elvezetésű és a nyílt árkos vízelvezetésű területeket. Meg kell határozni a vízgyűjtők várható távlati terhelését.
10. A többletvíz elvezetése mellett a térségi vízgazdálkodási tervekben foglalkozni kell a vízviszatartás és hordalékfogás kérdéseivel is, a lehullott csapadék ésszerű hasznosításával.
11. A természetes partvonalak csak kivételesen, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság hozzájárulásával, környezeti hatásvizsgálat alapján változtathatóak meg, a természetes vízfelületek pedig nem csökkenthetők.
12. A folyókat, élővizeket övező ökológiai, illetve zöldfolyosó hálózatok megtartása és fejlesztése (*rehabilitációja*) kiemelt feladat. Az ehhez szükséges területeket a településrendezési tervek területfelhasználást meghatározó szerkezeti és szabályozási munkarészeiben biztosítani kell, az ajánlott besorolás lehet vízgazdálkodási, mezőgazdasági vagy erdőterület. A vízgazdálkodási térségben támogatni szükséges a mellékág-rehabilitációs, vizes élőhely rekonstrukciós törekvéseket.

13. A településrendezési tervekben az építésügyi előírások megfogalmazása során körültekintő szabályozás indokolt e területek „elépítésének” megakadályozása és a környezetszennyezés mérséklése érdekében.

14. A környezeti terhelés mérséklése érdekében szükséges kijelölni a vízparti táborozásra alkalmas helyeket, ott biztosítani a zavarásmentes tartózkodáshoz szükséges szolgáltatásokat (*WC, hulladéktárolás és elszállítás, hajó kivételi lehetőség, kijelölt tisztálkodóhelyek és főzőhelyek, tűzifa vételezési lehetőségek, stb.*)

15. A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni „az árvíz megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlata” (*Best practices on flood prevention, protection and mitigation*) európai dokumentumát,

16. Érvényesíteni kell a teret a folyónak elvet.

17. Gondoskodni kell az élet- és vagyonvédelem további biztosításáról a differenciált kockázatvállalás elve alapján.

4. Települési térség

A területrendezési törvény fogalomhasználata szerint települési térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a település belterülete, valamint a belterületen kívüli beépített és beépítésre szánt területek tartoznak.

A települési térségre vonatkozó területrendezési és területhasználati ajánlások:

1. Az NKP IV.-ben megjelölt célokhoz kapcsolódóan Veszprém megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:

- barnamezős területek felhasználása.
- zöldfelület kataszter létrehozása.
- a települések talajának védelme.
- a helyi zaj- és rezgésvédelmi szempontból csendes övezet, illetve fokozottan védett terület kijelölése.
- a települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre.
- az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása.
- infrastruktúra-fejlesztés a környezeti szempontok figyelembevételével.
- a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz ártalommentes elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények kialakítása.

2. A településrendezési tervekben - *a területhasználat és a beépítés jellemzőinek figyelembevételével* - fokozott figyelmet kell fordítani a települési karakternek és a tervben támogatni kívánt funkcionális célnak egyaránt megfelelő területfelhasználási kategóriák megválasztására és a kategóriákhoz tartozó területhasználati, építési és környezethasználati szabályok differenciált meghatározására.

3. A beépítésre szánt területek túlzott növekedését fékezni szükséges. Az új beépítésre szánt területek kijelölésének korlátozásával a meglévő települési területek rehabilitációját kívánja a területrendezési terv elősegíteni.

4. Törekedni kell a tagolt települési szerkezet kialakítására. A térszerkezet tagolásának egyik legfontosabb eszköze (*a térségi zöldhálózatok rendszerébe illeszkedő*) települési zöldfelületi rendszer kialakítása, a meglévő zöldterületek megőrzése, a táji környezetet is figyelembe vevő méretezéssel új funkcionális zöldterületek tervezése, a zöldterületi (*és zöldfelületi*) egységek funkcionális és ökológiai hálózatot képező rendszerbe szervezése, a települési szegélyek megfelelő kialakítása.

5. A települési területeken a településszerkezet alakításával, a helyi építési szabályozással segíteni kell a lakó és intézményi funkciókat zavaró tevékenységek megszüntetését, újabb zavaró tevékenységek távoltartását elősegítő országos hatókörű érvényesülését.

6. Az urbanizálódó térségekben meg kell akadályozni a szomszédos települések beépítésre szánt területeinek összenövését.

7. Törekedni kell a hagyományos településszerkezet és beépítési mód megőrzésére, különösen a kulturális örökségi értékek, valamint a természeti és tájképi értékek szempontjából érzékeny területeken. Szigorú feltételekhez célszerű kötni és a településrendezési tervekben szabályozni a beépítésre szánt területek bővítését és területhasználatát a védett természeti területek környezetében és az ökológiai hálózat egyéb területein, valamint a kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeken, hidrogeológiai védőterületen, bel- és árvízveszélyes területen, továbbá ott, ahol azt a településkép-védelmi szempontok megkövetelik.

8. A térségbe tartozó települések rendezési terveiben a beépítés differenciált szabályozása szükséges, csak a településképhez illeszkedő beépítés alkalmazható. A kisvárosokban kerülni kell a nagyvárosias beépítést. Ilyen jellegű épületmagasság és beépítés engedélyezését ennek előzetes vizsgálatához kell kötni.

9. A városközpontok és a nagyközségek, községek központjainak megújítása során egyszerre kell érvényesíteni az értékőrzés, a karakterfejlesztés, a funkcióbővítés, a biológiai aktivitásérték növelés, valamint a közterületi minőség javításának szempontjait. A fejlesztésnél kiemelt figyelmet kell fordítani az érintett lakosság számára biztosított minőségi és fenntartható települési környezet kialakításának aspektusaira, elvárásaira és a helyi gazdaság fejlesztésének szempontjaira.

10. A településrendezési beavatkozások megalapozása során figyelemmel kell lenni a települési arculati kézikönyvek ajánlásaira, valamint a helyi településképi rendeletek előírásaira. Az arculati kézikönyvekhez kapcsolódva – *azt kiegészítve* - el kell készíteni az értékvédelmi katasztereket úgy a régészeti örökség, mint a táji örökség, az egyedi tájértékek vonatkozásában.

11. A településközpontok rehabilitációja, valamint a településfejlesztési dokumentumokban kijelölt akcióterületek fejlesztése és rendezése során kiemelt figyelmet kell fordítani az értékek védelmére, a helyi sajátosságok felmutatására, valamint a környezeti minőség általános emelésére, a településképet zavaró elemek kiküszöbölésére.

12. A településközpontok rehabilitációja, valamint az akcióterületek fejlesztése során biztosítani célszerű az elektromos és hírközlő hálózatok (*légkábelek*) felszín alatti elvezetését. E területeken törekedni kell a csapadékvíz elvezetés (*hálózatba illesztett, de*) zárt rendszerű megoldásainak alkalmazására

13. Az ipari területek és parkok kialakításakor is törekedni kell az észszerű területhasználatra. A zöldmezős beruházásokkal szemben előnyben kell részesíteni a környezetvédelmi

követelmények biztosítása mellett a meglévő területek újrahasznosítását, különösen a hagyományos ipari térségek rehabilitációra váró iparterületein.

14. A települési- és tájkarakter védelme érdekében térségi jelentőségű bevásárló- és szolgáltató központok létesítése csak a térségközponti városok közigazgatási területén támogatott.

15. A döntés során környezeti, társadalmi, gazdasági hatásvizsgálat keretében vizsgálni szükséges a település természeti és épített környezetére, a helyi, hagyományos kereskedelemre, szolgáltatásra, termelésre gyakorolt hatásokat.

16. A levegőminőségileg érzékeny területeken a településrendezési tervekben a beépítés szabályozása során a kondicionáló zöldfelületi rendszer bővítése mellett különös figyelmet kell fordítani a települések átszellőzését biztosító folyosók megtartására.

17. A hagyományos tájhasználat megtartása érdekében nagyon fontos a külterületi építési lehetőségek szigorú szabályozása, különösen a város-közelbeli kertes területeken, valamint a szőlőművelés fenntartását segítve a hagyományos szőlőterületeken, elsődlegesen a történelmi borvidékeken.

18. A települések beépítésre szánt területét nem kívánatos növelni azokon a településeken, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat még nem épült ki, vagy nem megfelelő kapacitású tisztítóra csatlakozik.

19. Elsősorban a hagyományosan vidéki térségekben figyelmet kell fordítani a gazdálkodás befogadásának lehetőségéhez szükséges feltételek biztosítására (*gazdálkodáshoz kötött építési lehetőség biztosítása megfelelő infrastruktúrális feltételek — főleg szennyvíz- és hulladékkezelés — esetén*).

20. Az értékes és érzékeny rekreációs területeken az extenzív (*hétvégi üdülőtelkes*) üdülőterületi, valamint a tömeges üdülés igényeit szolgáló területbővítéseket, fejlesztéseket kerülni kell.

21. A települési térségekben preferálni indokolt a meglévő lakóterületek intenzívebb hasznosítását.

22. Elsősorban a városok települési térségeiben javasolt a zöldterületek és zöldfelületek kiterjedésének növelése, az alulhasznosított területek biológiai aktivitásának növelése. Minden települési térségben indokolt azonban olyan közterületszabályozás érvényesítése, amely a közlekedés biztosításán és a közművek elvezetésének biztosításán túl lehetővé teszi legalább egyoldali fasor telepítését is.

23. A települések beépítésre szánt területei és a mellettük meglévő - *vagy tervezett* - főutak, elkerülő utak között - *a zaj- és rezgés, illetve a közlekedésből eredő légszennyezés elleni védelemre is alkalmas* - védő, takaró zöldsávok létesítése indokolt. A lakó és a gazdasági funkciójú területek között a környezetvédelmi és településesztétikai követelmények együttes teljesítése érdekében védő takaró zöldsávok tervezése indokolt.

24. A nem városi települések települési térségeiben meg kell előzni a települési területek olyan mértékű sűrítését (*a területhasználat és a beépítés intenzitásának túlzott növelését*), amely

kedvezőtlen irányba befolyásolja a lakókörnyezet és a környezetminőség alakulását, és rontja a falusias életmód feltételeit.

25. A beépítésre nem szánt területek beépítésre szánt területté való átminősítése és tényleges igénybevétele során követelmény, hogy bebizonyosodjon: adott településben a jóváhagyott településfejlesztési koncepcióban előirányzott funkció elhelyezésére sem a beépített (*műszakilag már korábban igénybe vett*) területek helyreállításával (*rehabilitálásával*), sem a jóváhagyott településrendezési tervekben a beépítésre szánt területként szabályozott területek hasznosításával nincs lehetőség.

26. Törekedni kell a funkcióját veszített, üres létesítmények (*és területeik*) újrahaznosítására.

27. A települési térség igénybevételének és bővítésének fontos kritériuma, hogy az csak a műszaki infrastruktúra kialakításának biztosítása esetén lehetséges, sőt egyáltalán nem lehetséges, ha az a települések területén megyei ökológiai hálózathoz tartozó területet érint, vagy az összefüggő különleges rendeltetésű térségterületeket csökkentené.

28. A (*volt zártkerti*) kertgazdasági területek beépítésre szánt területté való átminősítése akkor támogatható, ha adott területen a tervezett funkcióhoz nélkülözhetetlen közterületek kialakíthatók, a közművek elhelyezhetők, és a funkcióhoz tartozó telekméreték és telekgeometria az OTÉK követelményeivel összhangban a területtulajdonosok önkéntes elhatározásával és költségviselésével megteremthető. Lakó funkcióra fentiekben túl akkor javasolható a terület átminősítése, ha a humán infrastruktúra és a közszolgáltatások is biztosíthatók.

29. A települési identitás megőrzése és erősítése, a strukturált területhasználat és az ökológiai, illetve zöldfolyosók folyamatosságának biztosítása érdekében indokolt a települési beépítésre szánt területei között minimum 200 méter széles beépítésre nem szánt mező vagy erdőgazdasági terület, vagy zöldterület kijelölése, mely a település nagysága, illetve az adott természeti értékek egyedi területigényei szerint szükségképpen növelendő.

30. A települési térségen kívüli - ahhoz szervesen nem kapcsolódó - zöldmezős beruházások, településrendezési tervbe illesztése előtt tájterhelhetőségi vizsgálatot és területrendezési tanulmányt és stratégiai környezeti hatásvizsgálatot kell készíteni (a tervezett fejlesztés hatásainak komplex vizsgálatára), ha a tervezett területfelhasználás kiterjedése meghaladja a 10 hektárt, vagy az egymással funkcionális kapcsolatban lévő, de egymáshoz nem kapcsolódó területfelhasználások együttes kiterjedése meghaladja a 15 hektárt.

31. Az egymáshoz láncszerűen kapcsolódó hagyományos településstruktúrájukat őrző települések közé nem javasolt nagy, összefüggő lakóterületek kijelölése.

32. A környezeti zaj és rezgés elleni védelem szempontjainak érvényesítése érdekében védendő területeket úgy kell kijelölni, hogy a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek teljesüljenek.

5. Sajátos területfelhasználású térség

A területrendezési törvény fogalomhasználata szerint sajátos területfelhasználású térség: megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe az 5 ha-nál nagyobb külfejtéses művelésű bányaterületek, hulladékártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területek, egyes egészségügyi, sportolási, rekreációs, megújuló

energiahasznosítási, közlekedési és honvédelmi területek tartoznak. A területrendezési törvény előírása szerint a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

A sajátos területfelhasználású térségre vonatkozó területrendezési ajánlások:

1. A sajátos területfelhasználású térségre különleges rendeltetésű térség által igénybe vett területek növelése esetén törekedni kell a leggyengébb termőképességű területek igénybevételére, és ezen túlmenően érvényesíteni szükséges a természetvédelem és a régészeti leletmentés szempontjait is.
2. A térségi szerkezeti terv érvényesülése érdekében az érintett települések közigazgatási területén - műszakilag megalapozott tervek alapján - területet kell biztosítani a térszerkezetet meghatározó közlekedési hálózatnak (*tervezett gyorsforgalmi-, főúti nyomvonalaknak*) és létesítményeknek, a vízgazdálkodás és energiaellátás regionális létesítményeinek, valamint ezek védőövezeteinek. A térségi jelentőségű infrastruktúra hálózatának és létesítményeinek megvalósíthatóságát biztosító sávok, ill. területek, országos és térségi létesítmény által igényelt magassági és egyéb korlátozások övezetének szabályozásában az ágazati szabványok és előírások irányadók.
3. A közműhálózatok és létesítmények fektetési, elhelyezési formáját a településrendezési tervekben szabályozni szükséges. Új vezeték létesítésekor a műszaki-gazdaságossági szempontokat és a környezeti állapot javításának szempontjait egyaránt mérlegelni kell. A táj- és településkép védelme érdekében belterületen az új vezetéket 120 kV-os vagy annál alacsonyabb feszültségű esetében földalatti vezetéssel kábelben javasolt elhelyezni.
4. A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló jogszabály értelmében a közlekedési vonalas létesítmény létesítésre vonatkozó engedélyezési tervében igazolni kell, hogy a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek a távlati forgalom nagysága mellett teljesülnek. Ha a meglévő közlekedési zajforrás (*közúti közlekedés, vasúti, illetve légi közlekedés is*) okozta zajterhelés határérték feletti, akkor az útvonal vagy létesítmény korszerűsítésének, útkapacitás bővítésének engedélyezéséhez a zajcsökkentés lehetőségeire vonatkozó konkrét megoldási és programozott megvalósítási tervet is készíteni kell.

II. A megyei övezetekre vonatkozó irányelvek, ajánlások

Ásványi nyersanyagvagyon-terület övezete

A hatályos OTrT előírásai szerint az ásványi nyersanyagvagyon-terület övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni. A kijelölt területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el. Az ásványi nyersanyag gazdálkodási terület övezetének kijelölése során figyelembe kell venni, hogy külszíni művelésű bányatelek csak a magterület, ökológiai folyosók és világörökségi területen kívül jelölhető ki.

Földtani veszélyforrás területe

A hatályos OTrT előírásai szerint a földtani veszélyforrás területének övezetét a településrendezési eszközökben kell a tényleges kiterjedésnek megfelelően lehatárolni. Az

övezet területén új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

Az övezet által érintett területek továbbtervezése során az OTrT előírásain túlmenően az alábbi irányelvek figyelembevételére is indokolt:

1. Az övezet területén gondoskodni kell a meglévő fás növények védelméről és fenntartásáról, továbbá talajvédő fásítások létesítéséről.
2. A földtani veszéllyel potenciálisan veszélyeztetett területeken a csúszásveszélyt kiváltó tényezők és a tervezett beavatkozás kapcsolatát vizsgálni kell. Ennek függvényében szükséges a terület-felhasználást korlátozó előírásokat meghatározni a településrendezési tervekben, illetve a létesítmények alapozását, a csúszást kiváltó tényezők figyelembevételével megtervezni.
3. Az érintett településrendezési tervek szabályozási tervében - a földtani és ásványvagyongazdálkodási szakterületért felelős szerv aktualizált adataira alapozott - részletes vizsgálattal meg kell határozni a földtani veszélyforrással érintett területek határait.
4. A településrendezési tervekben tervezni szükséges a felszíni vizek és belvizek szakszerű elvezetésére szolgáló létesítményeket.
5. Azon települések rendezési tervének megalapozásához, amelyek közigazgatási területét a megyei tervben lehatárolt földtani veszélyforrás terület övezete érinti, mérnökgeológiai és geotechnikai szakvéleményt kell készíteni.
6. A ténylegesen veszélyeztetett területeket - az illetékes szakhatóság bevonásával - e szakvélemény eredményeinek figyelembevételével - a megyei terv övezeti lehatárolásának pontosításával - kell lehatárolni.
7. A lehatárolt területeken a területfelhasználás és a területhasználat szabályainak meghatározásánál a veszély elhárítására fokozott figyelmet kell fordítani. Az alkalmazott tervi megoldásokat - e települések településrendezési terveiben mérnökgeológiai és geotechnikai alátámasztó munkarészben kell összefoglalni.
8. Az övezet területén fontos feladat a felszín növényborítottságának megőrzése és növelése, valamint a csúszás veszélyeztetettsége fokozódásával járó beavatkozások korlátozása.

A vízminőség-védelmi terület övezete

1. A vízminőség-védelmi terület övezet pontos kiterjedését – az ágazattól beszerzett adatszolgáltatás figyelembevételével - a településrendezési tervekben kell rögzíteni.
2. Az eltérő környezeti érzékenységű – lehatárolt – területekre meghatározott területhasználati szabályokat a településrendezési tervek övezeti szabályai meghatározásánál érvényesíteni kell.
3. Az övezet területén el kell érni a szennyvízcsatorna hálózat mielőbbi kiépítését, a szennyvízelvezetés és tisztítás és kezelés teljeskörű megvalósítását.
4. Törekedni kell az ivóvízbázisokat, sérülékeny vízbázisokat veszélyeztető szennyező tevékenységek mielőbbi felszámolására.

5. Országos vízminőség védelmi területen fekvő csatornázatlan településeken, csatornázatlan településrészekben létesítendő építményekben keletkező szennyvíz környezet károsítása nélküli kezeléséhez, ha:

a) a szennyvíz közcsatorna hálózat 200 m távolságban rendelkezésre áll, akkor a közhálózati csatlakozást ki kell építeni a keletkező szennyvíz mennyiségétől függetlenül,

b) a napi keletkező szennyvíz mennyisége nem haladja meg a napi egyszeri szállítással elszállítható mennyiséget (kb 5 m³-t) és 200 m-től nagyobb távolságra érhető el a közcsatorna hálózat, a szennyvizet víz-zárósági próbával igazoltan, vízzáróan kivitelezett, fedett, zárt medencébe (egyedi zárt szennyvíztározó) kell összegyűjteni és igazolhatóan a kijelölt ürítő helyre szállítani.

c) a napi keletkező szennyvíz mennyisége meghaladja a napi egyszeri szállítással elszállítható mennyiséget (kb 5 m³-t) és 200 m-től nagyobb távolságra érhető el a közcsatorna hálózat, akkor helyben létesítendő egyedi szennyvíztisztító berendezés is alkalmazható:

ca) ha a tisztított vizek tisztítás utáni vízminősége folyamatosan ellenőrizhető és megfelelő felszíni befogadó kezelői hozzájárulással, befogadó nyilatkozattal rendelkezésre áll

cb) ha az egyéb előírások, korlátok nem tiltják, valamint illetékes szakhatóságok hozzájárulnak,

cc) a kisberendezés védőterület igénye nem nyúlhat túl a tárgyi telken,

cd) a egyedi szennyvíztisztítóberendezéssel azt a tisztítási határfokot kell teljesíteni, amit a befogadóhoz igazítva a 30/2008.(XII.31.) KVM rendelet meghatároz, ha bármelyik feltétel nem teljesíthető, ki kell építeni a közcsatorna csatlakozást az bármekkora távolsággal érhető el.

6. A települési és térségi szintű csatornahálózattal csak nehezen ellátható külterületi lakott helyeken, a kis laksűrűségű településrészekben, valamint az üzemi telephelyeken költség- és környezetkímélő szakszerű egyedi szennyvízkezelési megoldásokat kell kialakítani.

7. A vízbázisokat veszélyeztető, szakszerűtlenül kialakított üzemelő és felhagyott hulladéklerakók lezárásáról és ártalommentesítéséről gondoskodni kell.

8. Az övezet területén a mezőgazdasági művelés során a kemikáliák használata csak szigorú ellenőrzés mellett lehetséges, indokolt esetben a teljes tiltás is javasolt.

9. Országos vízminőség védelmi területre nyers, tisztítatlan szennyvizet kívülről bevezetni nem lehet, tisztított vizek átvezetésére ugyan azok a feltételek vonatkoznak, mint a területen belüli tisztított vizekre.

10. Közműpótlóként a zárt tároló medence csak akkor alkalmazható, ha a telek állandó megközelíthetőségére a megfelelő (paraméterű és kiépítettségű) közhálózati útkapcsolat biztosított.

11. Szennyvíztisztító telep kijelölt védőtávolságán belül új területhasznosításra, területhasznosítás módosítására területet igény bevenni csak környezetvédelmi hatástanulmány alapján lehet, az abban előírtak betartásával.

Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Az övezetbe a sík vidéki vagy enyhe lejtésviszonyokkal rendelkező területek azon mélyebb részei tartoznak, ahol a helyi csapadék egy része átmeneti vízfelesleg formájában, nagyobb mennyiségben és gyakorisággal összegyűlik.

A hatályos OTrT előírásai szerint a rendszeres belvízjárta terület övezetében új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a vízügyi igazgatási szerv a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

Az övezete sorolt területek továbbtervezése során az OTrT előírásain túlmenően az alábbi irányelvek figyelembevétele is indokolt:

1. Az övezetbe tartozó területeket - vízügyi megalapozó tanulmányok felhasználásával - le kell határolni (illetve a megyei övezeti lehatárolást pontosítani kell).
2. Ezeket a lehatárolásokat a településrendezési tervek szerkezeti és szabályozási munkarészei kidolgozásánál érvényesíteni kell mind a beépítésre szánt területek kijelölésnél, mind az övezetbe tartozó területeken való építés differenciált szabályozása kidolgozásánál.
3. Az övezet állandó vagy időszakos vízborítású területeit vízgazdálkodási területként, természetközeli területként, vagy korlátozott használatú területként kell szabályozni.

Honvédelmi terület övezete

A honvédelmi terület övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni, és a településszerkezeti tervben beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület vagy erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni.

1. A honvédségi területek környezetében a vonatkozó ágazati előírásoknak megfelelően védőövezetet és ezen belül területhasználati korlátozásokat szükséges meghatározni egyrészt a honvédelmi érdekekre tekintettel, másrészt a környező nem katonai területeken folytatott tevékenységek és területhasználatok biztonsága érdekében.
2. A megyei területrendezési terv a honvédelmi területek övezetében a vonatkozó ágazati jogszabályok előírásain kívül külön szabályozást nem határoz meg.
3. A hosszú távon is honvédelmi érdekű területeket - a megyei övezeti lehatárolás pontosításával - a Honvédelmi Minisztérium Magyar Honvédség egyetértésével a településrendezési tervekben kell lehatárolni.
4. E területeket a településrendezési tervekben olyan - különleges - övezetbe kell sorolni, amelynek szabályai biztosítják a honvédelem érdekeinek maradéktalan érvényesülését.
5. E területek környezete csak olyan területfelhasználási egységbe sorolható, amely nem ellentétes fenti érdekek érvényesülésével.

III. Az egyedileg meghatározott megyei övezetekre vonatkozó ajánlások

Az OTrT által biztosított felhatalmazás figyelembevételével Veszprém megye területfejlesztési koncepciója és programja végrehajtására egyedileg meghatározott övezetek:

Gazdaságfejlesztés kiemelt célterületeinek övezete:

Az övezetre vonatkozó ajánlás:

A térségi övezetben az gazdasági terület kialakítását és a gazdasági vállalkozások fejlesztését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.

Innovációs-technológiai fejlesztés kiemelten támogatott célterületének övezete

Az övezetre vonatkozó ajánlás:

A térségi övezetben új innovációs-technológiai fejlesztési célú gazdasági terület kialakítását és az innovációs-technológiai vállalkozások és intézmények fejlesztését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.

Turisztikai fejlesztések kiemelten támogatott célterületének övezete

A megye területrendezési tervében lehatárolt olyan övezet sajátos irányelvekkel, ajánlásokkal, amely a táji, települési karakter megőrzését és a természetközeli, illetve kulturális turizmus lehetőségeinek bővítését és minőségi fejlesztésének területi feltételeit biztosítja.

Az övezet alövezetei:

- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet, illetve a Balaton Turisztikai Régió Veszprém megyei települései
- Turisztikai központok a BKÜ területén kívül (Veszprém, Pápa és Sümeg)
- Bakony üdülőfalvai
- Somló térsége

Az övezetre vonatkozó ajánlások:

1. A térségi övezetben új turisztikai célú különleges terület kialakítását és az turisztikai vállalkozások fejlesztését, a turisztikai potenciál növelését és a kihasználás bővítését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.
2. A fejlesztéseknél az egymásra épülő, az egymást nem kioltó javaslatok élvezzenek prioritást.
3. Az övezettel érintett településen belül az ökoturizmust szolgáló fejlesztések (különösen kerékpáros útvonal, gyalogos útvonal, lovas útvonal kijelölése és megvalósítása) kapjon hangsúlyt.
4. Az övezetbe tartozó települések településrendezési tervezése során a Bakony tájképi adottságaiból, magas erdősültségéből adódó potenciál hosszú távú megőrzését és a turisztikai lehetőségek kihasználását egyaránt biztosító területfelhasználás, valamint bel- illetve külterületi szabályozás meghatározása szükséges.
5. Az érintett települések településrendezési eszközei készítése során a Somló-hegy egyedülálló tájképi adottságainak, szőlő és borkultúrához kapcsolódó tradícióinak megőrzését szükséges elősegíteni.
6. A meglévő települések megújulását és intenzitásnövekedését szükséges támogatni a fejlesztési területek ötletszerű burjánzásával szemben. Ösztönözni kell a városi és vidéki rekreáció fejlesztését, az ehhez szükséges területhasználati egységek kijelölését az együttműködő településeken, különös tekintettel a turisztikai prioritású Zirc környéki és Csabrendek környéki térségben.
7. A komplex tájgazdálkodás elveinek érvényesítése során szükséges az erdő- és mezőgazdálkodás táji arculatot megőrző módjainak preferálása.

8. A bakonyi kistelepülések, zsáktelepülések nyugalmának és turisztikai vonzerejének megőrzése érdekében a településekre jelentős mértékben zavaró átmenőforgalmat vonzó úthálózati fejlesztések nem valósíthatók meg. A térség mellékúthálózata csak a legszükségesebb mértékben bővíthető. Új útkapcsolati elemek tervezése során a természetközeli turizmus bázisainak számító kistelepülések háborítatlanságának megőrzésére kell törekedni.
9. Kiemelt figyelmet kell fordítani az üdülőterületek térségi szinten összehangolt kijelölésére mind a Bakony, mind Csabrendek térségében. Az üdülőterületek jó minősége érdekében ütemezett szabályozással csak akkor és akkora területen keletkeztesen építési jogokat a településrendezési terv, amikor és amekkora területen a minőségi turizmus megteremtésének és rentábilis működtetésének feltételei adottak, illetve tervezhető időtávon belül biztosíthatók.
10. A helyi szabályozási tervekben a bakonyi kistelepülések karakteréhez nagyban hozzájáruló népi építészeti emlékek megőrzését biztosító előírásokat kell alkalmazni. A települések és a táj harmóniájának megőrzése érdekében új beépítésre szánt területek kijelölése során törekedni kell a takarékosagra. Az építési előírások között biztosítani kell kistelepülések esetében a turizmushoz kapcsolódó fejlesztések megvalósíthatóságát
11. Az új épületeket a rendeltetés és a helyi építészeti és táji adottságokhoz igazodva kell megtervezni, és az építési engedély iránti kérelemhez a külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell mellékelni.
12. A településrendezési eszközök készítése során - a településképi-tájképi értékeken túl - a speciális középhegységi adottságokhoz és erdősültségi viszonyokhoz illeszkedő rekreáció (bakancsos turizmus, kerékpározás, erdei tanösvény, vendéglátás, kerékpáros pihenő stb.) megteremtésének lehetőségeit is biztosítani szükséges. Javasolt a bakonyi gyalogos és kerékpáros turizmus infrastruktúra egysége minőségi és arculati szempontok szerinti kiépítése.

Együtt tervezendő térségek övezetei

Veszprém megye várostérségeinek övezete

1. Az övezet területén ösztönözni kell az érintett települések együttes fejlesztési koncepcióinak, programjainak készítését, településszerkezeti terveik, környezetvédelmi és klímavédelmi programjaik összehangolását.
2. Javasolt, hogy a járasszékhely városok várostérségeiben érintett települések kezdjék meg a térség egésze jövőképeinek végiggondolását, a 2020-2027 közötti fejlesztési időszakra való közös felkészülést.
3. Az övezet területén érintett települések alakítsanak ki közös stratégiát az ingatlanspekuláció megelőzésére, a területi kínálatok szabályozására, a településfejlesztési irányok, projektek meghatározására, a várható folyamatok kézbentartására, a fenntartható területkínálat és területfelhasználás kialakítására, a táj védelmére.
4. Az együtt tervezhető térségek használják ki a több települést érintő együttes pályázati és pályáztatási lehetőségeket, a fejlesztési források feltárási lehetőségeit és kistérségi szinten is optimális felhasználását. Az együttes tervezés kiterjeszhető a terület- és településrendezési,

ingatlan- és gazdaságfejlesztési szinten túl a településszociológiai és humán erőforrás gazdálkodási, oktatási és kulturális területekre is.

Az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő települések övezete

Az övezet területén ösztönözni kell az érintett települések együttes fejlesztési koncepcióinak és programjainak készítését az Veszprém Európa Kulturális Fővárosa program sikere, a településenkénti sajátos és egyedi fejlesztési potenciálok optimális kihasználása, illetve az indokolatlan párhuzamos fejlesztések elkerülése érdekében.

IV. A műszaki infrastruktúra fejlesztését érintő ajánlások, szabályozási irányelvek

A megyei infrastruktúra elemeire vonatkozó megyei feladatok és irányelvek

A közlekedési hálózatok fejlesztésére vonatkozó megyei feladatok, irányelvek

1. A megye jelenlegi hátrányos helyzetét kiküszöbölendő törekedni kell a megyét érintő, tervezett országos gyorsforgalmi utak minél hamarabb történő megépítésére.
2. Szorgalmazni kell a községek jobb ellátását, a lakosság színvonalasabb kiszolgálását elősegítő, hiányzó településközi úthálózati elemek fokozatos kiépítését. A kiépítés módját (*vonalvezetés, keresztmetszeti kialakítás és burkolatminőség*) az útszakasz hálózatban betöltött szerepe és az út természeti környezetének figyelembevétele alapján minden esetben egyedileg kell meghatározni.
3. Települést elkerülő útszakaszok mentén a közlekedésből eredő zaj- és légszennyezés csökkentését szolgáló védőfásítás szükséges az út település felőli oldalán, az úttól a közlekedésbiztonság és balesetmegelőzés szempontjainak megfelelő távolságban.
4. Védett természeti területen, erdőterületen és erdősítésre javasolt területen, valamint kiváló adottságú mezőgazdasági területen haladó gyorsforgalmi- és főúti nyomvonalak mellett kiszolgáló létesítmények csak kivételesen indokolt esetben, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával helyezhetők el.
5. Kiemelt feladat a térségi kerékpárút hálózat helyi kezdeményezésekkel és útszakaszokkal összehangolt fejlesztése elsősorban a megyei területrendezési tervben megjelölt útvonalakon.

A vízi-közműveket érintő szabályozási irányelvek

1. A vízi-közművek szabályozása kettős célú, egyrészt szabályozni kell a meglévő és tervezett hálózatok és létesítmények területigényét, valamint a védelmüket biztosító biztonsági övezeteket, közöttük a vízbázis védelmét szolgáló hidrogeológiai védőidom területhasznosítást korlátozó helyfoglalását is. Másrészt szabályozni kell azokat a vízi-közmű fejlesztéseket igénylő elvárásokat is, amelyek részben a környezetvédelmi igények miatt jelentkeznek

(szennyvíz talajba szikkasztásának a kizárása), részben a településeken a komfortosabb-urbánusabb életvitel lehetőségét szolgálják, hogy az egyes településeken a népességmegtartó képesség javuljon.

2. A vízi-közmű hálózatok és létesítmények területigényének, kapcsolódó biztonsági övezetének, a hidrogeológiai védőidom kijelölésének szabályozása az ágazati szabványok és előírásoknak megfelelően egyértelműen szabályozhatók. Új szabályozási feladat a környezeti állapot javítását szolgáló és a komfortosabb-urbánusabb életvitel érdekében történő szabályozás.

Az ivóvízellátó rendszerek fejlesztésére vonatkozó megyei feladatok, irányelvek

1. A települések beépített és beépítésre szánt területén a vezetékes vízellátottságát teljes körűvé kell tenni.

2. A közüzemi ivó- és tűzvíz ellátási igény távlati kielégítése érdekében a meglévő bázisok, az elosztóhálózatok és hálózati létesítmények, műtárgyak folyamatos karbantartása, elavult, elhasználódott vezetékek, berendezések rekonstrukciója szükséges.

3. Az un. egy kutas települések, forráson alapuló vízbázisú települések, a szigetszerűen egyedi helyi ellátással rendelkező települések regionális hálózati rendszerhez való csatlakozási lehetőségét legalább tervezési szinten elő kell készíteni.

4. A túl hosszú hálózattal csatlakozó települések több-oldali térségi, regionális összekötésének megoldási lehetőségét is vizsgálni kell.

5. A sérülékeny vízbázisok védelmét szolgáló előzetesen kijelölt hidrogeológiai védőterületek jogi rendezését kell megoldani.

6. A meglévő és tartalék vízbázisok védelmét szolgáló jóváhagyott, jogilag rendezett, kijelölt hidrogeológiai védőterületeken belül a vonatkozó jogszabályi előírásokat érvényesíteni kell.

7. A termelt vizek vízkezelését úgy kell megoldani, hogy az előírások szerinti, továbbá a vonatkozó jogszabályokban rögzített vízminőségi elvárások (arzén, nitrát, ammóniatartalomra vonatkozóan is) biztosíthatók legyenek.

8. Elsősorban regionális hálózati rendszerhez kell csatlakoztatni azokat a településeket (a konkrét települési környezet ismeretében), amelyeken a helyi vízbázis vízkezelésének megoldásával sem tudják az előírásoknak megfelelő vízminőséget biztosítani.

Szennyvízelvezetés, -kezelés fejlesztésére vonatkozó intézkedések és irányelvek:

1. A településrendezési tervekben a tervezett szennyvíztisztító telepek helyének kijelölése során javasolt a szélirány, valamint a tervezett távlati fejlesztési területek helybiztosításának figyelembevétele.

2. Azokon a kistelepüléseken (ill. településrészekén), amelyeken a csatornázás belátható időn belül nem várható, a terület adottságaitól függően vizsgálni szükséges természet-közeli és mesterséges szennyvíztisztítók alkalmazásának a lehetőségét. A Marcal medencéjében e

rendszerek tervezése során a magasabb talajvízállást szükséges figyelembe venni. A szippantott szennyvizek fogadására legalább a regionális tisztítótelepeken előkezelő- fogadó műtárgyat javasolt építeni. További feladat a tisztítótelepeken a technológiai folyamat végén keletkező szennyvíziszap elhelyezése, ½ évig történő tárolása, majd hasznosításának, kihelyezésének megoldása. A tárolást a nagyobb kapacitású regionális telepeken javasolt megoldani.

3. A már közcatorna hálózattal rendelkező települések beépített és beépítésre szánt területein keletkező szennyvizeket közcatorna hálózattal kell összegyűjteni, és szennyvíztisztító telepen megtisztítani.

4. A még közcatorna hálózattal nem rendelkező valamennyi település közcatornázásának és szennyvizeinek kezelési megoldására legalább a vízjogi létesítési engedély beszerzése szükséges (még, ha a gazdasági realitás alapján a megvalósításra csak nagyobb távlatban kerülhet is sor), a gazdasági támogatás elnyeréséhez szükséges pályázati feltételek teljesíthetősége érdekében.

5. A kisebb, főként az 500 fő alatti településeknél *(ahol a szennyvíz közcatornás összegyűjtése és tisztító telepen történő kezelésének megoldása csak nagyobb távlatban várható)* az egyedi szennyvízkezelés alkalmazását, ha azt az illetékes „Zöldhatóság” is engedélyezi, támogatni kell. Ha környezetvédelmi, egészségvédelmi, vízvédelmi, földrajzi okokból a szakszerű egyedi szennyvíz-elhelyezési megoldás nem alkalmazható, akkor zárt gyűjtőmedencék létesítését kell előírni, amelynek vízzáróságát fokozott körültekintéssel ellenőrizni kell. Zárt gyűjtőmedence csak ott létesíthető, amelynek szükséges ürítése mindenkor *(ürítési gyakorisági igény figyelembevételével)* biztonságosan megoldható.

6. A külterületeken, illetve a beépítésre nem szánt területeken keletkező szennyvizek kezeléséről és ártalommentes elhelyezéséről a települések helyi építési szabályzatának kell rendelkeznie.

7. A tisztítási technológiák meghatározásánál az EU előírásokat is figyelembe kell venni és a befogadóra vonatkozó előírásokat is.

8. A létesítendő tisztítótelepek technológiáját, műszaki megvalósítását úgy kell megválasztani, hogy annak védőtávolság igénye nem érinthet olyan távlati fejlesztésre szánt területet sem, amelyet a tisztítótelep védőtávolságán belül nem szabad elhelyezni.

9. A települések szennyvíztisztító telepére csak olyan kommunális és ipari előkezelte szennyvíz vezethető, amely a szennyvíziszap utóhasznosítási lehetőségét nem akadályozza meg.

Árvízvédelemre, a felszíni vizek és csapadékvíz elvezetésre vonatkozó tervezési irányelvek

- A települések településrendezési tervében rögzített távlati területhasznosítás figyelembevételével el kell készíteni a település vízgyűjtőkre kitekintő csapadékvíz elvezetési tervét. Abban le kell határolni a zárt csapadékvíz elvezetésű és a nyílt árkos vízelvezetésű területeket. Meg kell határozni a vízgyűjtők várható távlati terhelését.

- A vízgyűjtő rendszert, az ahhoz tartozó állandó, vagy időszakos vízfolyásokat, patakokat, árkokat, vízmosásokat, tavakat stb. vízgazdálkodási területnek kell tekinteni, annak medrét változtatni, vagy bármilyen tevékenységgel érinteni csak vízjogi engedély alapján lehet.

- A vizek partján annak meder karbantartására szabad sávot kell biztosítani a kezelője számára. Nagyobb folyók mentén, tavak körül 10 m, patakok partján 6 m, árkok mentén 3 m-es sávot kell szabadon hagyni.
- A vízfolyások, tavak mentén árvízvédelemre, valamint mederkarbantartásra az elsőrendű védvonal lábától, illetve a magas part-éltől 10 m-es sávot szabadon kell hagyni. Patakok mentén 6 m-es sávot kell mederkarbantartásra szabadon hagyni.
- Veszélyeztetett településeknél a csapadék-vízvezetés tervezésénél figyelembe kell venni a záportározási lehetőségeket.
- A vizes adottságok és lehetőségek idegenforgalmi célú (*üdülés, sportolás, szabad idő eltöltés*) hasznosítását előtérbe kell helyezni, vízpartok rendezésével, fokozottabb mederkarbantartással, vízfolyások revitalizációjával, tározó tavak létesítésével.
- Élővizek vízminőség védelmét biztosító beavatkozási igények településrendezési tervekben való továbbvezetésének a biztosítása (*hordalékfogók, olajfogók telepítése, stb*).

Az energiaközmű hálózatok és elemek érvényesítéséhez szükséges megyei feladatok, irányelvek

1. Az energiaközművek szabályozása kettős célú, egyrészt szabályozni kell a meglévő és tervezett, föld feletti és alatti (*távlatban szükséges*) hálózatok és létesítmények területigényét, valamint a védelmüket biztosító biztonsági övezeteket. Másrészt szabályozni kell az esztétikai követelmények, a tájkép és a település arculat javítását szolgáló hálózatok és létesítmények megjelenési formáját.
2. Az energiaközmű hálózatok és létesítmények területigényének, kapcsolódó biztonsági övezetének szabályozása az ágazati szabványok és előírásoknak megfelelően egyértelműen szabályozhatók. A hálózatok és létesítmények fektetési formájának meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy a megye gazdasági életében fontos gazdasági ágazattá váló idegenforgalom fejlesztési igénye a környezeti állapot fejlesztését, azon belül a látvány, településkép, tájkép javítását is feltételezi, amely többek között a zavaró légvezetékek felszín alatti elvezetésével oldható meg.
3. A műszaki feltételek 0,4-120 kV-os hálózatig bezárólag (*a 120 kV-os hálózat is!*) lehetővé teszik a vezetékek oszlopokra történő telepítése helyett indokolt környezetben a földalatti telepítést. A tájképi, településképi védelem érdekében a vezetékek földalatti elhelyezése növény-fa telepítése számára területet szabadít fel, amely nemcsak a látványjavítást szolgálja, hanem növeli a biológiai aktivitásértéket is.
4. A megyei tervben rögzített energiaközmű elemeket a településrendezési tervekben érvényesíteni kell.
5. A 400 kV-os országos villamos alaphálózat létesítése és üzemeltetése során nyomvonal mentén a vonatkozó ágazati szabványok szerint kell eljárni és a következő biztonsági védőtávolságot (a szabvány nyelvén: övezetet) kell betartani. Ennek mérete: kül- és belterületen egyaránt: 28-28 m a két szélső fázisvezetőtől mérve. Összességében 28 m + a tartószerkezet mérete (12 - max. 24 m) + 28 m = 68 - max. 80 m, másként kifejezve: a jelölt nyomvonaltól számított: 2x[34 - 40] max. 40 m.

6. A 120 kV-os országos villamos főelosztóhálózat nyomvonala mentén, a vonatkozó ágazati szabványok szerint biztonsági védőtávolságot kell betartani, amely övezet mérete [m-ben]: a kül- és belterületen egyaránt a két szélső fázisvezetőtől számított 13-13 m. Összességében: $13\text{ m} + \text{a tartószerkezet szélessége (mintegy } 6 - \text{max. } 8\text{ m}) + 13\text{ m} = 34\text{ m}$. Másként kifejezve a jelölt nyomvonaltól, mint tengelytől számított $2 \times 17\text{ m}$.

7. Az iparterületre vagy külterületre telepített 120/20 kV-os transzformátor állomás biztonsági övezete: a kerítéstől vízszintesen mért 15 m, körben a telephelyen. A transzformátor állomás telephely mérete általában: $80 - \text{max. } 210\text{ m} \times 100\text{ m}$.

8. A település vezetékes villamosenergia-ellátását szolgáló 20 kV-os közepfeszültségű villamoshálózatok mentén - a meglévő és tervezett szakaszokon - szabadvezetékes rendszer esetén biztonsági övezetet kell kijelölni és tartani, azaz:

9. Külterületen: a szélső fázisvezetőktől számított 5-5 m szükséges, összesen max. 14 m

10. Belterületen: a szélső fázisvezetőktől számított 2,5-2,5 m szükséges, összesen max. 8 m, ill. az MSZ 151. szabvány előírásait kell betartani.

11. A földgáz csővezeték hálózat biztonsági övezete méretét az üzemi nyomástól, a vezeték átmérőjétől, továbbá a Szénhidrogén Szállítóvezetékek Biztonsági Szabályzatában foglaltaktól függően, a vezetékrendszer üzemeltetőjével egyeztetett és előírt méretűre kell megállapítani. Ez az övezet

- külterületen: a nyomvonal két oldalán 5-55 m lehet, azaz 10-110 m.
- belterületen: a nyomvonal két oldalán 5-12 m lehet, azaz 10-24 m.

12. Szélerőmű és szélerőműpark telepítése az ökológiai hálózat övezeteiben és védett természeti területen, valamint a tájkép- és településkép-védelmi szempontból értékes területeken, valamint ezek 1000 méteres körzetében nem javasolt. A telephely kiválasztásnál figyelemmel kell lenni a természet-, táj-, tájkép- és településkép-védelmi feltételekre. A beruházást előkészítő hatástanulmány keretében látványterv készítése szükséges.

13. A megkutatott ásványvagyon-előfordulások védelmét a településrendezési tervekben biztosítani szükséges.

Az elektronikus hírközlési hálózatokat, létesítményeket érintő szabályozási irányelvek

1. Az elektronikus hírközlési hálózatok és létesítmények szabályozása is kettős célú, egyrészt szabályozni kell a meglévő és tervezett hálózatok és létesítmények területigényét, valamint a védelmüket biztosító biztonsági övezeteket. Másrészt szabályozni kell a hálózatok és létesítmények megjelenési formáját az esztétikai követelmények, a tájkép védelem és a település arculat javítása érdekében.

2. A vezetékes elektronikus hírközlő hálózatok vezetékeinek vezetését - a településeken belül - össze kell hangolni az elektromos energia hálózat vezetékeinek elhelyezésével.

3. A helyfoglalási igényeket szabályozni az ágazati előírások alapján egyértelműen lehet, de a hely kijelölését, az elhelyezés módját településrendezési szabályozási feladatnak kell tekinteni. A hálózatok fektetési formájának meghatározásánál itt is figyelembe kell venni, hogy

a környezetalakítás és a települési környezet fejlesztése szempontjait. Ezért elsősorban a településközpontokban, a fejlesztési akcióterületeken, az intenzív beépítésű területeken, valamint a turizmus- idegenforgalom indokolt a zavaró légvezetékek felszín alatti elvezetése.

4. A jó minőségű vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz megfelelő sűrűségben és magasságban antennák elhelyezése szükséges, ezek megjelenése azonban nem ronthatja a település arculatát. Elfogadva, a mai műszaki ismeretek alapján a telepítés szükségszerűségét, a településkép védelme és a társadalmi környezet kedvezőbb fogadókészsége érdekében törekedni kell, hogy az elhelyezésre kerülő antennák:

- lehetőleg épület, építmény (*torony, kémény, stb.*) tetejére, minél kisebb láthatósággal kerüljön elhelyezésre,
- különböző szolgáltatók létesítményei csoportosítva kerüljenek elhelyezésre,
- lehetőleg a lakóterületi övezeteket kerülje ki,
- a természetvédelmi és egyéb védettséggű területeket tartsa tiszteletbe,
- műemlék épületen, építményen csak a Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala támogatása esetén helyezhető el.

A környezet védelmével kapcsolatos megyei irányelvek és ajánlások

1. A településrendezési tervekben a még be nem épített területeket javasolt beépítésre nem szánt területfelhasználási egységekként szabályozni.
2. Az építésügyi előírások megfogalmazásakor a nagy környezeti érzékenységgű területeken a területek beépítésének megakadályozása és a környezetterhelés mérséklése érdekében az eddigieknél körültekintőbb szabályozás szükséges.
3. A védendő lakó- és természeti környezetet zavaró létesítményeknél szükség esetén a tevékenység felfüggesztésével gondoskodni kell arról, hogy a megyei területrendezési tervben meghatározott térségi területfelhasználás, infrastruktúra hálózat, az övezeti szabályozás maradéktalanul szolgálhassa az ember és az élővilág egészséges életterének megőrzését, védelmét.

Levegőtisztaság védelem

4. A környezeti levegő jelenleg jellemzően jó minőségét védeni kell. A jogszabályi előírásokra támaszkodva biztosítani kell, hogy a védendő lakó- és természeti környezetet zavaró új, ténylegesen, illetve potenciálisan légszennyező források létesítésére ne kerüljön sor.
5. A szennyező gazdasági tevékenységeknél az „elérhető legjobb technika” bevezetését el kell érni. Az ipari létesítmények, depóniák, bányák, mezőgazdaság poremisszióját – a reális lehetőségeken belül – csökkenteni kell. Az ipari, növénytermesztési és állattenyésztési szagmissziókat mérsékelni kell.
6. A szennyezett levegőjű települések és térségek levegőminőségét oly mértékben kell javítani, hogy az – minden légszennyező anyag tekintetében – a területre vonatkozó határértékek alá kerüljön.
7. A levegőminőségre vonatkozó térségi jellemzők és tendenciák megállapíthatósága érdekében térségi immissziós monitoring-hálózat kiépítésére van szükség.

Talaj- és földvédelem

8. A felszín alatti vizek minőségvédelme szempontjából kiemelten érzékeny és érzékeny meghatározású települések területén a tényleges és potenciális talajszennyező forrásokat föl kell számolni. A talajt mentesíteni kell az oda szakszerűtlenül és ellenőrizetlenül kerülő szennyezőanyagoktól.

9. A termőföld minőségének védelme és termékenységének megőrzése ill. javítása érdekében a szükséges talajvédelmi és vízgazdálkodási eljárásokat és létesítményeket meg kell valósítani.
10. A mezőgazdasági területek agro-ökopotenciáljának megőrzése és növelése érdekében
 - a területre legalkalmasabb művelési ágot kell választani
 - csak a legszükségesebb vegyszerfelhasználást kell végezni
 - erózió és defláció elleni védekezést meg kell valósítani.
11. Felhagyott külszíni bányák rekultivációjának elvégzését el kell érni, ezen felül pedig elő kell segíteni azok tájrehabilitációs újrahaznosítását.
12. A deflációnak kitett területek csökkentése érdekében a települések rendezési terveiben kiemelt figyelmet kell fordítani a mezőgazdasági utak menti fásításra, illetve az egykori fasorok, mezővédő erdősávok felújításának lehetőségére.
13. A deflációnak vagy erózióknak kitett területeken kiemelt figyelmet kell fordítani az erdősítésre vagy legalább a talajborítottságot biztosító cserje-, gypesztű növényzet megtartására, telepítésére.
14. Az erózióknak kitett és mezőgazdaságilag művelt területeken a művelést a szintvonalakkal párhuzamosan (lejtésirányra merőlegesen) kell végezni vagy teraszozni kell.
15. A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szél-erózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten a talajfedettséget szolgáló növényeket termesztetni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megővásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását.
16. A csúszásveszélyes területeket – geotechnikai és talajmechanikai szakvélemény alapján – le kell határolni, a településrendezési tervekben azokat pontosítani kell, és az azokra vonatkozó korlátozásokat a helyi építési szabályozásban ki kell dolgozni.
17. A csúszásveszélyes területeken kiemelt figyelmet kell fordítani a növényzettel való borítottság megőrzésére, annak növelésére, illetve a csúszásveszély fokozódását előidéző tevékenységek megakadályozására.
18. Kiemelt figyelmet kell fordítani a „barnamezős” beruházások kármentesítésére és a felszíni bányák, földkitermelő helyek talajvédelmi célú szabályozására.

Zaj- és rezgés elleni védelem

19. A nagy forgalmú országos főutak tervezett nyomvonalain várható közúti forgalom zaj- és rezgésterhelése sem az épített, sem a természeti környezetet nem zavarhatja. A kialakult területhasználatból eredő környezeti konfliktusok – zaj- és rezgésterhelés, légszennyezés – megoldása ágazati, megyei és települési szinten összehangolt és támogatott intézkedési tervek alapján lehetséges.
20. A beépített vagy beépítésre szánt területek és a meglévő vagy tervezett országos főutak közötti területsávon a közlekedésből eredő zajok (és légszennyezés) csökkentésére védőzöldsávot szükséges telepíteni. Ugyanez vonatkozik az egymással szemben konfliktust okozó területfelhasználások közé is.
21. A korszerűsítendő vasúti vonalak mentén legalább passzív akusztikai védelemmel kell megakadályozni a zajok-rezgések védendő környezetbe jutását.
22. A zajhelyzetre vonatkozó térségi jellemzők és tendenciák megállapíthatósága érdekében térségi immissziós monitoring-hálózat kiépítésére van szükség.

Hulladékgazdálkodás

23. A Veszprém megyei Környezetvédelmi program tartalmához illeszkedően a hulladékgazdálkodási rendszerek sikeressége érdekében szükséges intézkedéseket meg kell tenni.
24. Az irányelveknek megfelelően azokat a fejlesztéseket, intézkedéseket kell preferálni, amelyek
 - elősegítik a keletkező hulladékok mennyiségének csökkenését,
 - a szelektív hulladékgyűjtés és kezelés rendszerének általánossá válását szolgálják,
 - a szelektíven gyűjtött és/vagy válogatott hulladékok minél hatékonyabb újrahasznosítását teszik lehetővé,
 - egyúttal megoldják a felhagyott lerakók rekultivációját is.
25. A bezárt vagy bezárandó hulladéklerakók rekultivációjának mielőbbi elvégzését el kell érni.
26. A meglévő hulladéklerakó telepek mellett vagy azok bővítéseként a korszerű hulladékgazdálkodáshoz szükséges egyéb hulladékkezelő létesítmények (pl. hulladékválogató, -átrakó, -tömörítő, komposztáló, inert hulladék feldolgozó, lakossági hulladékudvar, hulladékgyűjtő szigetek, stb.) telepítése, ill. működtetése is szükséges.
27. A térségi hulladéklerakókat, ill. hulladékgyűjtő rendszereket fokozatosan föl kell készíteni a szelektív hulladékgyűjtésre, -kezelésre és újrahasznosításra.
28. Törekedni kell a szelektív hulladékgyűjtés minél szelektívebbé tételére, és annak lakossági elfogadtatására.
29. A hulladék ártalmatlanítása csak érvényes hulladékkezelési engedéllyel rendelkező lerakón történhet.
30. A lakoságnál keletkező, különleges bánásmódot igénylő hulladékok szelektív gyűjtésére, kezelésére a megye nagyobb lélekszámú településein, illetve a térségi hulladéklerakókhoz kapcsolódva hulladékudvarok létesítése szükséges. Ezen kívül preferálni kell a „házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszereket”.
31. Az állattartó telepek létesítését és üzemeltetését szigorúan szabályozni és ellenőrizni kell.
32. Az állati hulladékok begyűjtésének és kezelésének szakszerű és jogszerű rendszerét ki kell alakítani.